

[Rosing.]

tidspunkt er fastsat til en fjerdedel af lønnen.

Min kollega og jeg, som repræsenterer alle grønlandske interesser i det høje ting, og som har vore vælgeres velfærd for øje, vil understrege nødvendigheden af, hvor vigtigt det er at finde udvej for at udjævne de kløfter, der kan have uanede konsekvenser for forholdet mellem de to folk, der nu er ligeberettigede statsborgere. Vi må se at udjævne enhver forskelsbehandling og forskelsbetaling for det samme arbejde og ansvar; jo tidligere det sker, des bedre. Derfor foreslår vi, at 25 pct.s lønreduktionen bliver nedsat til 15 pct.; dette vil også betyde en gunstigere stilling for de udsendte tjenestemænd.

I øvrigt vil jeg gerne generelt bemærke om de grønlandske bestillingsmænds stilling, at den forekommer mig alt for dårlig. Mange af dem er mennesker, som har ofret meget på at kvalificere sig til deres gerning, som de ofte udfører under vanskelige vilkår, og jeg synes, man på ny burde tage op til overvejelse at skaffe flere tjenestemandstillinger og i det hele forbedre deres forhold.

Et andet lønningsmæssigt problem er ved at udvikle sig på en måde, som kan blive katastrofal for Grønland. Som jeg tidligere har bemærket, har udsendt personel et tillæg på 25 pct. af lønnen i denne egenskab. Nu er forholdet det, at grønlændere, som har opholdt sig i det øvrige Danmark i mindst 10 år, behandles som udsendte, når de rejser til Grønland for at overtage en stilling. Hvad dette medfører, er let at forestille sig. Når en grønlænder sendes til uddannelse i Danmark, er det naturligvis det eneste økonomisk forsvarlige, set fra den pågældendes synspunkt, at forblive hernede og virke i sit fag efter endt uddannelse, indtil 10 års grænsen er nået. Nu kan det selvfølgelig også have værdi for Grønland, at der erhverves praktisk erfaring gennem arbejde i Danmark, men den lange frist betyder fare for affolkning af Grønlands ungdom — og det er ikke de ringeste, der er borte.

Jeg vil derfor foreslå, at man erstatter 10 års grænsen med en grænse på f. eks. 2 eller måske højst 3 år, regnet fra eventuel uddannelses afslutning. Foruden at for-

korte fristen vil en sådan regel have den heldige virkning, at den vil virke smidigt ved at knytte udsendestillægget alene til den erhvervsdygtige tid i Danmark i stedet for at lade en uddannelsestid, der kan variere stærkt, indgå i beregningen.

Ministeren for Grønland (Lindberg): Det ærede medlem hr. Rosing rører i sit indlæg ved et af de vanskeligste problemer i hele Grønlandspolitikken. Lønproblemet er blevet drøftet adskillige gange i kommissioner og udvalg og senest i lønningskommissionen af 1954, og man har hver gang forsøgt at finde en løsning, der deler sol og vind lige. For at give de ærede medlemmer af det høje ting et indtryk af, hvor vanskeligt dette problem er, vil jeg sige et par ord om lønproblemerne i Grønland i almindelighed.

Det hævdes ofte, at staten gør sig skyldig i forskelsbehandling ved at fastsætte lønnen til udsendte på et højere niveau end lønnen til andre, der ansættes i Grønland. Før nyordningen begyndte, var der kun et relativt ringe antal udsendte i Grønland, og de havde opgaver, hvis udførelse krævede en uddannelse, som den grønlandske befolkning ikke havde. Lønforskellen gav derfor dengang ikke anledning til nogen særlig utilfredshed. De nye reformer har imidlertid kun kunnet gennemføres ved anvendelse af udsendt arbejdskraft i betydelig større omfang end tidligere, simpelt hen fordi den fornødne kvalificerede faguddannede arbejdskraft ikke er til stede i Grønland i tilstrækkelig mængde. Da de udsendte i mange tilfælde arbejder side om side med grønlænderne, opstår der ofte utilfredshed, fordi de grønlandske lønmodtagere ikke får samme løn i lønposen som deres udsendte kammerater.

Hvad får de udsendte da i løn? Ja, her må vi se i øjnene, at det kun er meget få, der vil rejse til Grønland, hvis de ikke får den samme løn, som de kan tjene herhjemme, og denne løn er endda sjældent tilstrækkelig. De personer, der udrejser, rives ud af deres miljø og kommer til at leve under forhold, der væsentligt adskiller sig fra, hvad de er vant til hernede. For at opveje dette afsavn må der ydes de udsendte en særlig godtgørelse, der ifølge sagens natur ikke kan ydes den hjemme-